

Передплата

на «РУСЛАНА» вписують:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Аїндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Відозва.

Підписаний комітет для заснованя Товариства «Краєвий Союз кредитовий» у Львові, звертає ся сим по раз третій з запрошенєм до всіх, що интересують ся справами економічними і долею нашого народу, щоби приступали в члени «Союза»; уділ виносить 25 зр., вписове 1 зр.; гроші приймає аж до уконституованя «Союза» Товариство взаїмного кредиту «Дністер» у Львові (Ринок ч. 10).

Ціль і задачу «Союза» подали ми вже обширно в попередних наших відозвах; коротко повтаряємо, що цілею «Союза» є: а) організувати стоваришеня, товариства і спілки економічні, як також старати ся о кредит для тих стоваришень, товариств і спілок економічних, що приступають в члени стоваришеня; б) контролювати діяльність тих стоваришень; в) уділяти своїм членам дешевого і приступного кредиту; г) приймати до користного обороту капіталу з условленим опроцентованем і в депозит; д) в міру узисканя законного призволення (концесії) видавати заставні листи і утримувати заставничий відділ; е) переводити парцеляцію посіlostей, та в загалі сполученими силами доконувати всякі пожиточні підприємства економічні на користь своїх членів.

Передовсім звертаємо ся до наших патріотів, що в днях 31-го жовтня і 1-го листопада прибудуть до Львова на торжества ювілейні з запрошенєм, щоби при обході свят народного відродженя памятали також о будучности і розвою економічнім свого народу — проте щоби зволили поєїтити численно канцелярню Товариства взаїмного кредиту «Дністер» у Львові (Ринок ч. 10. П. поверх) і зложили там свою декларацію і членські уділи.

Звертаємо ся до членів «Народної Торговлі», котрі прибудуть на загальні збори 2-го листопада с. р., щоби також не позабули о «Краєвим Союзі кредитовім».

Наконець просимо всіх свідомих Русинів, котрим лежить на серці доля і добро нашого народу, щоби не відкладали а чим скорійше декларували своє приступленя і уділи.

На другий тиждень оголосимо рахунок зложених до тепер уділів і виказ приступивших членів.

Львів дня 25. жовтня 1898.

Др. Кость Левицкий. Др. Ярослав Левицкий.
Др. Стефан Федак.

Вибори в Коломийщині.

З поданої нами вчера телеграми про вибори в коломицькому окрузі виборчим виходить, що нема вже жадної надії на вибір руского кандидата. Сей вибір станув новим доказом хибної, консолідаційної політики. Не даром писав наш дописуватель з Коломицьщини, що «найсумнійший з цілого передвиборчого руху буде сей новий, а гіркий овоч консолідації». Чи др. Дорундяк виїде послом, чи, не дай Боже, ні, а москвофільська кліка зможе ся на силах і значіню, а єї верховодці, що накинули ся на провідників виборчої акції, надягнуть на себе ризиків тружеників народної справи. Тимчасом ми знаємо, куди зміряють їх наміри, та що они того трохи крику, який тепер роблять підчас виборів, використають опісля для своїх противнародних цілей!»

Ми зсолідаризували ся з гадками нашого дописувателя не тому, мов би похваляли єю виборчу акцію або стояли за кандидатуру д-ра Дорундяка, чоловіка з політичної діяльності незнаного доси ширшим кругам, але тому, що се була руска кандидатура і при виборі могла проявити ся сила і самосвідомість не так партії одної, як руского загалу, а в першій лі-

нії руского селянства. На жаль свідомство випало дуже сумно, а є оно правдивим погромом для консолідаційних експериментів. І тут показало ся, як вже стілько разів, що консолідація не лучить, а роз'єднє; не прояснює, а робить замішку; не скріпляє, а ослабляє!

Рада державна.

На початку вчерашнього засіданя відповідав президент міністрів гр. Тун на інтерпеляцію пос. Грегоріа в справі чуми. Президент міністрів заявив, що першу реляцію про слабість Баріша отримав на другий день по єго заслабненю і зараз санітарним властям поручив зарядити всі можливі способи осторожности. Дальше гр. Тун подав бюлетени, які що-іно отримав зі шпиталю.

Що до квестиї, чи правительство не було би склонне, взагалі заказати небезпечні експеримента лікарів по клініках, звертає міністер увагу, що досліди з заразливими материялами не відбували ся на клініці, тільки в бактериологічнім інституті, призначенім особно на єю ціль. Тим дослідам медицина завдячує свої найважнійші постипи послїдних часів, а тисячам людей они уратували житє. Найкраще показало ся при послїдній холері в р. 1892., що зарядженя видані на підставі тих дослідів мали знамениті наслідки. Коли в р. 1866 в Австрії умерло на холеру 120.000 осіб, то в р. 1892 умерло тільки 125, а в слїдуючім році 913 осіб, з котрих 896 припало на саму Галичину. В інститутах бактериологічних заховують як найбільші осторожности і можна спокійно твердити, що теворішний випадок зараженя є зовсім вїмковий і надзвичайний. А загальний заказ експериментального досліджуваня заразливих осіб був би для добра людскости впрост шкідливий. Вкінці президент міністрів присвятив горячу згадку др. Мілерови, що в службі науки поляг бога-тирскою смертю.

На внесене Грегоріа ухвалено над єю відповідно отворити дискусію. Відтак приступлено

Несподіване лихо.

Історичне оповіданне.

(Дальше.)

VIII.

На другий день Йона не хватав ся в до-рогу, а на третій трапило ся сьвято Івана. В сей день Йона, коли ще не був ченцем а був «в мирі», справляв свої іменини; тим то неяково було йому в такий день подорожувати. «Поспію, думав він, а тимчасом отут між добрими людьми проведу сей день — тай Богові помолю ся.»

Дійсне і 26 вересня Йона перебув у Лисого. По обіді хлопці повели Йону в корчму, щоби там «люди подивили ся на московське чудовище». В корчмі зібрала ся сила народу: усі чудували ся з покаліченого ченця.

— А проте — говорило одно — хоч і нїздер нема у його, а не добре...

— Не проливає, що й казати.

— Ану, отче, з моїх ще рук...

— А тепер з моїх — собі на здорове.

Чернець нікому не відмовляв і так «наблагословляв ся», що «школярі» мусіли його майже на руках принести серед ночі в школу.

Ранком у Йони з похмілля ні руки, ні по-

ги не служили, треба було ще зістати ся, щоби відпочити.

Була середа.

Під вечер хлопці знов повели Йону до корчми; знов його тут частували, не без того, що й самі начастували ся. Більш за всіх переборщив Нечитайло.

Вже з півночі звернуло, коли Йона з хлопцями вернули до школи. В усіх шуміло в голові.

Почали мостити ся спати. Йону, яко гостя, положили на лавці, на покуті головою до образів. Нечитайло ліг на припічку, а Кривецький біля його на ослонї, що стояв під припічком. Останні «школярі»: Митрофанов, Григоренко і Сало полягали на лавках. Гаврило пішов спати в свою «світлицю».

Мулко було Лукянові на голому припічку, а підмостити нічого було, бо свою «матку», яку недавно звязав собі замість постелі, він віддав під бік Йоні. Лукян ворочав ся з одного боку на другий і бурмотів:

— Ач, який твердий, да мулкий клятий припічок! Не дасть заснути, то хоч ти йому що...

Нарешті Нечитайло замовк; можна було гадати, що він вгамував ся і заснув. В хаті було темно, хлопці храпіли, а чернець свистів у ніс.

За кілька хвилин. Лукян так незручно по-

вернув ся, що покотив ся з припічка на Кривецького, а далі і на долівку...

— Ач, дак хіба не клятий припічок! Бач, чого наробив! З роду з віку зі мною такого не було, бурмотів, сидючи на долівці Нечитайло... А Кривецький, прокинувшись зо сну, і не тямлячи спершу, що його розбудило, вичитував, християсь: «Сьвят! сьвят, сьвят!... да воскреснет Бог»; а потім, почувши Нечитайлів голос, промовив до його:

— Се ти, Лукяне?

— Та ніхто-ж більш!

— Цур тобі, як ти мене перелякав... хіба ти не спиш?

— Хіба не бачиш, що не сплю... заснеш на такому ідолському припічку, бодай би він йому провалив ся... і вузький і мулкий...

— Дак чого-ж ти по долівці лазиш?

— Лазиш! — переговорив Лукян Кривецького, — досить там чорт мав би лазити... Упав я, скотив ся з припічка от що... а він «лазиш»...

З сїм словом Нечитайло поліз повночі на свій припічок.

— Ну, тай мулко-ж!... — озвав ся він знов.

— Звістно: цегла, дак і мусить — заспокоював його Кривецький, — Та вже не помякшає, скільки хоч говори... Ліше мовчи, та спи.

— Спи!... заснеш, коли ось печина так ви-

до полагодження наших внесень в справі підмоги для населеня, діткненого елементарними нещастями. Потім приступила палата до дальшої розправи над бюджетовою провізорією.

Промовляли тільки генеральні бесідники. Пос. Гофман-Веленгоф (нім. посту.) заняв слово іменем опозиції. Єго не дивує, що правитель-ство навіть не отвиряє уст, щоби усправедливити себе, бо оно тільки стремить до як найскоршого відроченя ради державної, щоби уникнути відвічальности за випадки в Грацу. Через ціле попередне засіданє, каже бесідник, ми слухали слів посла з Галичини кс. Стояловського, котрий хоть засідає на наших лавах, однак не є для нас зовсім пожаданим гостем. А єго слова до-казують тільки, що межі Галичиною а нами лежить пропасть, що ми не маємо нічо спільно-го з тим краєм і в нас підносить ся думка: відділім ся від Галичини! (Оплески.)

Але одного оборонця найшло правитель-ство виделегованого своїм сторонництвом, члена молодоческого клубу. Був час, коли німецькі на-родовці з якимсь вдоволенем прислухували ся гордим і вимовним словам чеських послів в обо-роні свободи і добра свого народу. Завсїгди ду-мали німецькі народовці, що любячи свою на-родність, уміють і чужу пошанувати: чейже з ними прийде колись до поєднаня против фе-вдальної шляхти в імени інтересів люду. Але Мо-лодочехи кинулись в рамена февдалів, котрих предки по битві під Білою горою побідженому чеському народови положили стопу на спину.

І за те зійшли Молодочехи на такого Странь-ского, яко провокаційного агента. Але лівниця не дасть ся тим збити на манівці. Боролася против Баденього, буде і тепер бороти ся, хоть зміненним способом, против правительства доти, доки не знесуть язикових розпоряджень і не за-певнять Німцям належне їм давне, державне у-правленє.

Німці зломлять вплив февдальної т. зв. історичної шляхти, щоби державу охоронити від упадку. В тій борбі не дамо ослабити себе, ані заколебати навіть штучками з замахом стану. (Оплески на лівницю.)

Генеральний бесідник про др. Герольд (молодочех) зазначає, що при такій тактиці лів-ниці навіть не варто силити ся на докази і ар-гумента, бо она не воює поважними аргумента-ми. Переслідованє Німців в Австрії є лише пу-стими фразами. Молодочехи не спроневірили ся своїм засадам, але навіть гудячи війну, не можна дати спокійно атакувати себе. (Пос. Дашинь-ский: Ви проклямуєте по просту банкрутство чесноти). Коли Німці хопили ся такої безвзгляд-ної обструкції тільки виключно тому, що чесько-му народови дісталась окрушина єго прав, тоді.. (пос. Дашиньский: Треба голосувати за га-лицькими виборами!) — тоді треба було боронити прав свого народа. Коли узнаєте се шляхотним, віддавати свої услуги тим людам, що через трийцять літ гнобили австрійські народи, (оплески Молодочехів) робіть се! (Молодочехи: фуй!)

пьяла ся, що прямо під ребро лізе... Ні, годі ми-ні отак валять ся по школах... Ну його к нечи-стому таке жите... Зараз після Покрови посва-таюсь...

Останнє Лукянове слово знов зворушило Кривецького. Він помічав, що Лукян впадає до Носачівни та й вона йому сприяє. Кривецького наче що вколало під серце.

— Що кажеш, Лукяне? — спитав він: — я не дочув: свататись думаєш?...

— А вже-ж!... Остогидло, кажу, отаке со-баче життя; нехай воно снить ся тим, що гре-блі рвуть да москалям... Оженюсь той годі...

— Кого-ж ти думаєш сватати? — цікавив ся Кривецький...

— Тобі зась до того!... Ах ти анахтемська печина! Так прямо під ребро і лізе... — говорив сердячись Нечитайло.

Що печина, а що і хміль дратували йому нерви, що хвилини він більш та більш ставав гнівливим і кляв своє «собаче житте»...

— Не по товариські ти говориш — про-мовив Кривецький. — Товаришові тай «зась!» не добре, не добре... Бач який ти невірний...

— Та що тобі з того, хіба полекшає, як скажу? Чудна ти людина...

Пос. Дашиньский: Галицькі вибори! Ви-імковий стан!

Гелоси Молодочехів: Найперш підбу-рював люд, а потім сам утік! (Гамір).

Пос. Герольд (до Дашиньского) Заведіть перше лад в народних відносинах, а відтак прий-діть з квестіями свободи, а побачите, де ли-шать ся ваші вчерашні союзники. (голосні одобрєня Молодочехів).

Відтак забирає голос пос. Стояловский і старає виставити себе прихильником Чехів а ворогом тільки єдино Кола польского, котре є радше всім, ніж представителем польского народу. Єго бесіда тільки ще більше осмі-шила єго.

Перед замкненєм засіданя пос. Люеґер про-сив, щоби вчерашнє внесєнє правительства в справі опусту податку для нових будинків у Відни переказити комісії без першого читаня. Так само пос. Чеч в імени Кола польского вста-вив ся за предложєнем о заразї худоби.

Коли палата не спротивила ся тому, пре-зидент прирік сповнити ті бажаня.

Слідуюче засіданє в четвер з дневним по-рядком: розправа над відповідію ґр. Туна в спра-ві чуми, обжалованя міністрів.

Вісти політичні.

Перше засіданє французского пар-ляменту принесло вчєра великанські зміни. Перед палатою демонстрували зібрані товпи на-рода за і против теперішнього правительства. Поліція не могла дати собі ради. Зареквіро-вано військо і так опорожнено площу Згоди. Арештовано около 150 осіб. Тимчасом отворено палату послів при щільно заповненій сали. Пре-зидента міністрів, коли станув на трибуні, при-витано з правиці окликами: димісія! Лівниця протестує. Наступає неспокійна розправа над дневним порядком. Прийшло навіть до біятики між двома послами. Коли закиди лівниці звер-нули ся против міністра війни Шаноана, він ви-ходить на трибуну і заявляє, що подає ся до димісії. Бріссон ганить поступованє Шаноана і заявляє: правительство удасть ся на нараду... Палата подякує єму за се, що дбає про пере-вагу цивільної власти над військовою. На тім перервано засіданє. Зараз удали ся Бріссон і Сарієн до елизейської палати, щоби повідомити президента Фора про димісію Шаноана. Також і Шаноан поспішив до президента, щоби пред-ложити свою димісію. Але президент не при-няв єго, заявляючи, що тільки через Бріссона може прийняти димісію.

Тимчасом радикали, поступовці і соціялі-сти зібрали ся на нараду і ухвалили поставити на порядку дневним внесєнє, щоби перевагу ци-вільної власти над військовою ушановано під всяким услівєм.

О 5. годині по полудни зачало ся на ново засіданє палати послів. Довело оно до неспо-діваної катастрофи і цілковитого пересилєня

Голосна розмова Лукяна з Кривецьким роз-будила Митрофанова і Йону; одначе вони не обзивали ся.

— Дак ну-ж бо, Лукяне! — говорив Кри-вецький. — Не тайсь перед товаришем; скажи: кого думка сватати?

— От пристав, наче шевська смола!.. Кого, да кого... вгадай...

— Схочу, то і вгадаю... думаєш, не вгадаю?

— А ну, ну?

— Носачівну... а що, так? вгадав?...

Митрофанов перевернув ся на другий бік.

— Побачимо... — відповів Нечитайло...

— Батьки не віддадуть її за тебе...

— Тоді піду в ченці... Аж в Рихловський*)

піду; а вже тут не жити му, не хочу; остогидло... валяєш ся наче та собака...

— В ченці ти не підеш...

— Чому?

— Не приймуть...

— Чому? — дивував ся Нечитайло.

— Тому, що тепер заборонено... велено о-

*) Рихловський монастир в кролевецькому повіті.

в лоні правительства. Бріссон повідомляє па-лату, серед безнастанного обурєня, що димісія Шаноана принята. Против Бріссона виступають бесідники правиці з закидами, що позваляє на-падати на армію. Відтак Рібо ставить внесєнє на порядок дневний, ухваленний на засіданю сторонництв лівниці: щоби цивільна власть мала перевагу при довірю для армії і вірнім пересте-ріганю републиканських законів. Кавєняк жа-дає безпроволочної розправи над сим внесєнем, але єго закричали окликами: фальшивник! бри-тва! Бріссон піддає під голосованє внесєнє Рі-бота; палата приняла 559 голосами против 2.

Нараз вийшло щось несподіваного. Посол Маґи додає поправку, завзиваючу правительство, щоби зробила кєнець кампанії против армії. Бріссон не годить ся на єю поправку, але при голосованю палата приймає єї 296 голосами против 243. Тут виступає соціяліст Берто з внесєнем, висказуючим довіре для пра-вительства. Внесєнє перепало 254 голосами против 289. Міністри опускають салю серед неколконого крику і гамору.

Міністри удали ся до президента републики і предложили єму збірну димісію цілого кабї-нету. Президент прийняв єї і просив членів мі-ністерства о дальше полагоджуванє біжучих справ, аж до зложеня нового кабїнету.

Приїзд російского міністра справ загранич-них ґр. Муравєва до Відни викликає в прасі всі-лякі здогади, тим більше, що ніхто не може на певно знати, яку ціль має ся подорож. З Берли-на доносять півурядово, що гостина ґр. Муравє-ва дотикає передусім будучої конференції для розоружєня, однак при тій нагоді будуть обго-ворені і иньші справи, а між ними справа кан-дидатури кн. Юрія грецкого на губернатора Крети. В Берліні підносять крім того побут ґр. Муравєва в Парижі і впевняють, що правдивою причиною єго їзди до Парижа мала бути справа Фашоди, та що російскому міністрови удало ся так ту справу повести, що поки-що не прийде до поважних заколотів з Англією. Авдєнция ґр. Муравєва у австрійского цїсаря в суботу попо-лудни трєвала незвичайно довго, бо аж пять чвертий години і як доси не знати, що на ній обговорювано. — В Лївадїї має ґр. Муравєв за-бавити довше, як спершу доношено. Іменно має він бути присутний при прийнятю посольства, яке султан висилає до царя. Звідтам поїде Му-равєв до Вільна на відкрите памятника свого діда.

НОВИНИ.

— О мандати до сойму з сєльскої курії Но-вий Торґ наміряє старати ся доси трєх канди-датів: др. Данєляк, кс. Стояловский і Лєшок Ві-сєвский, адміністратор пероворської цукроварні. Проява будь-що-будь цікава, наколи проводир сто-ронництва (кс. Стояловский) хоче звести борбу з своїм підданним. Мабуть єго проводирство в пар-тії вже скінчило ся.

пріч москалів нікого в монастир не приймати і в ченці не постригати...

— Хто се заборонив? чи не митрополит київський...

— Не він, а сам цар!...

— Цар, отой антихристь! А бодай би йо-му дихать заборонило!... Хто-ж його послухав...

— Усі... не послухать не можна... Тепер стало таке, чого у нас з роду й не чувано: хто хоче постригатись в ченці, той мусить перше за все ставити ся перед царем, повідати, хто ти єси, чи не волоцюга який? Коли цар призво-лить, тоді йди в монастир, да послужи там ро-ків з десять, тоді тебе й пострижуть...

— Да чи правда се?

— От провалить ся мині, коли брешу...

— Ах він же... — гукнув Нечитайло — він не цар, а просто...

Нечитайло зо зла вилаяв царя такими «ска-редними словами», яких переказати тут не можна...

Лайку почули Митрофанов і Йона.

— А який отсе «бездільник» говорить про царя такі «неистові речі»? — гримнув Чернець з покута, підвівши голову.

Відповіді не було; ніхто не обізвав ся.

— **Напад на священика.** Київські дневники доносять о незвичайнім нападі на католицьку плебанію в Полонім, волинської губернії. Ночію около 1-ої години вдерли ся до приходства два драби, стягнули з ліжка кс. Сераковського, почали его бити і знущати ся над ним страшно, жадаючи, щоби їм показав, де сховав свої і церковні гроші. Священик під ударами вскорі утратив свідомість. Тоді розбишаки звязали его шнурами і почали скидати ему на голову постіль та інші річі. Коли вже гадали, що священик удусив ся, забрали з помешканя значну суму грошей і багато дорогоцінностей, які священик дістав в спадку по родичах, і утекли. Дперва рано спостережено, що вікно в плебанії відорване. Покликано сейчас поліцію і та найшла в помешканю кс. Сераковського напів неживого. Безпроволочна лікарка поміч привернула его до притомности.

— **Совершило ся!** Як звісно, при вчерашнім виборі посла з коломиїської V. курії перейшов поражаючою більшістю дідич Стефан Мойса, одержавши 658 голосів, проти адвоката д-ра Михайла Дорундяка, на котрого упало загалом 306 голосів. — В самій Коломиї осягнув др. Дорундяк найбільше число голосів — 113, зате на его противника упало тут 138.

— **О повороті Андреґо.** Радник адміраліції Koldenwey, славний знаток підбігунових країв, оголошує в однім німецькім місячнику такі уваги о виправі Андреґо і о сподіваній єї судьбі. Дня 11. липня минув рік, як Андре вибрав ся в свою воздушну подорож. Фахові люди кивали головами, бо успіх виправи видавав ся їм сумнівим. Але Андре був певний свого, обчисливши собі, що баллон при утраті п'ятдесят один кубічних метрів газу денно, зможе удержати ся в воздусі трицять днів. Однак Koldenwey каже, що такий рахунок, занадто теоретичний, в практиці може оказати ся фальшивим, а баллон в найліпшійм случаю заледво тиждень міг удержати ся в воздусі. Куди-ж міг долетіти в так короткім часі? Віддалене з острова даньского до Шпіцберґів вносіть 1200 кілометрів і таке саме віддалене до північних берегів Гренляндії до північних берегів Сибіру є 2000 кілометрів. Коли приймемо, що вітер візв цілий тиждень в однім з тих напрямів і з тою самою силою, і пірвав з собою воздушних плавників, то можемо припускати на певно, що они прибули на одно із висше згаданих місць. Але такої гіпотези не можна поставити, по перше, що напрям вітрів на бігуні дуже змінчивий, а по друге, що сила его часто невелика і дуже часто настає тишина. Отже баллон упав без сумніву на тій великанській водній пустині полярного моря, а в найчасливішійм случаю удало ся Андреґу і его товаришам дістати ся на якийсь земельний остров. Се могло стати ся найпізнійше в осьми днях по взлеті баллона, отже в другій половині липня 1897 р. Сли Нанзенови сто разів ліпше заосмотреному і посідаючому кілька запрягів псів не удало ся дійти дальше як двіста кілометрів на північ, то тим менше можна припускати, щоби Андре вєспі був прибути аж до сучі. Не маючи достаточних засобів поживи, без сумніву погіб з голоду. Навіть наколи-б ему було удало ся прилетіти баллоном до північного побережа Гренляндії то і так віддалене, яке его відділяло від околиць замешкалих Ескімосами, є за велике, щоби Андре міг его перейти, не маючи до того відповідних средств. Прибути на Сибір було би для него некористне, а навіть убійче з тих самих причин. Коли би случайно дістав ся був на остро-

— Ах, ти-ж сякий-такий сину! — гукав Йона — і як у тебе, у проклятого, повернув ся язик промовити такі слова про «його імператорське величество»? Патріотичне почутте вірного підданка обгорнула ченця Йону: він просто озьвірив ся і гукав — Та чи відаєш ти, собако, що тобі за се голову зігнуть?

Опріч Митрофанова ніхто з школярів не подавав гласу. А Митрофанов, скочивши з лавки на долівку, голосно мовив:

— Справдо! вражий сину, Лукяне, на що ти такі «скарєдні слова» про царя говориш? Злодуго ти? Гаспиде!

— А тобі, кацапське ти кодрло, яке до того діло? — озвав ся грізно, встаючи з лавки товариш його «школяр» Степан Григоренко. — Бач, яка вража гадина! Просто сатана! От диявол! Да ми тобі знаєш, як покажемо дорогу? Я тобі!...

Степан замахнув ся і хотів бити Митрофанова, але Митрофанов замовк і мовчки, тихцем ліг на лаву. Замовк і Степан, не обзивав ся більше і чернець.

Всі заснули; не спав тільки Митрофанов.

Дальше буде.

ви Шпіцберґу, були би ми о тім вже давно знали. В сей спосіб треба на жаль розстати ся з надією на поворот Андреґо, котрий без сумніву упав жертвою свого геройского але нерозважного предуриння.

— **Найбільший цвіт на світі** росте на острові Mindanao, що належить до островів Филиппинських. Відкрив его один німецький ботанік. Цвіт складає ся з п'яти листків і має в промірі висше метра. З далека виглядає его чаша як велика голова капуста. Тамашні мешканці називають той цвіт боло. Судячи по кількох примірниках, привезених до Європи, ботаніки зачисляють его до родини Rafflesia, відкритої на Суматрі і названої після назвища тодішнього губернатора того острова sir Stamford Raffles. Bоло росте лише в околицях Apo, великого вулькану островів Филиппинських, котрий взносить ся на 762 м понад уровень моря.

— **Напад.** В Монтекарльо закрив ся оноді до Гранд-готелю, в котрім мешкав князь російський Пільовский(?), якийсь невисліджений до се пори злочинник. Коли князь вернув до дому, злочинець з ножем в руці зажадав від князя — видачі грошей. Князь дав ему 70.000 франків готівкою і дорогоцінності вартости 3.000 фр. Помимо того злочинник забравши гроші і дорогоцінності пхнув князя ножем і равив его тяжко, а сам утік. Стан здоровля князя грізний. Що-до самого князя, то він мабуть фальшований, бо в Росії князів такого імени нема.

— **Більше світла!** Марево електричного світла не дає спати спеціалістам від газу, котрі хотіли би як найдовше протягнути панованє газу в освітленю. Кожного дня дає нам техніка якусь винайденє — уліпшенє газового освітлення. Новий спосіб освітлення газом під назвою «Hydrogas» винайшов інженер Ротґіссер в Гамбурзі. Має то бути остатний вираз освітлення газового. Лямпу освітлену гідрогазом можна довести до сили 1500 свічок. Людскість може бути з того лише задоволеною, коли всьляк винаходчики зводять борби о се, аби їй достарчити більше світла!

— **Пятно на сонці.** В тих днях появило ся на сонці на полуд.-західній часті обводу велика пляма о. примірі 9.080 миль. З его середини показує ся досить виразно чорне ядро. Поверхність той пятна є два рази більша від поверхности землі. То явище тепер дуже заняло астрономів. Пятно стане ся більшим, коли посує ся на середину сонічної кулі.

— **Зловлений електрикою.** В однім парискім готелі почував бруксельський купець. В ноці пробудив его якийсь шелест. Здавало ся ему, як би хто замкнув двері. Дотиком пальця засьвіттив він електричне світло і зауважав, що ему украдено портмонетку з кільканайцятьма тисячами франків. Купець спокійнісьню розказав посредством телефону сторожеви дому, щоби нікого не выпускав через браму. В сей легкий спосіб приловлено пічного пташка, в котрім пізнано Американця Джемзона, що мешкав яко гість в тім готелі. Не штука зловити злодія, де на кождім кроці функціонує електрика!

— **Дрібні вісті.** Цісар повернув в неділю вечером з Відня до Будапешту. — На памятник б. п. цісаревой Елисавети в Будапешті зібрала редакция Pest-г Lloyd'a до сеї пори 111.506 зр. — Вітрильний корабель «Satisfaction», що плыв з ладунком вугля з Leith до Клайпеди, затонув на Північнійм морю. Капітан Горх, его жінка і 9 моряків утратили жите. Лише одного корабельного хлопця виратував пароход з Готенбурґа. — Заряд чеського клубу постановив святкувати ювілей великого патріота чеського Ріґера з нагоди 80-тих роковин его уродни. — Гончий лист розіслано за Сімхою Вінцельберґом, котрий спроневірив значну суму на шкоду задаткового товариства в Тарнові і утік. — Великі сніги і замети засипали майже цілу полудневу Росію. Доносять о тім з Харкова, Рибінська, Самбірська, Тамбова. Мороз доходить в тих сторонах вже до 10 степенів.

Наука, штука, література.

«Die Gesellschaft», двотижневник для літератури, штуки і соціальної політики, заміщає в посліднім числі статью Осипа Маковєя «Zur Wied-гgebung der kleinrussis-chen Litteratur». Автор констатує на початку статі факт, що мимо своєї давньої історії і культури 30-мільоновий нарід руский для Європи меньше знаний, як деякі африканські племена. А походить се звідси, що політика а з нею і інтерес широкого загалу не звертає уваги на природний утвір народностей, на їх етнографічні границі, але на державно-політичне тіло, яке творить даний нарід. Дальше представленє в коротких словах тяжке положєнє руского народу, пригнобленого в Росії, зруйнованого в Угорщині, а в Галичині і Буковині не лише стисненого сильнішими геґемонами, але і роз'єдненого власними ренєґатами — москвофілами. Мимо того сей нарід віджив, розвиває ся і кріпшає. Сего року він вже в стані обходити 100-літню річницю відродження своєї широко-народної літератури! Тут по-

дає автор коротку характеристику нашої літератури, називаючи єї літературою невільництва, давячого від віків нарід, з якого і для якого она виросла. Відтак наведені в короткості наші визначнійші писателі від Котляревського аж до сучасних. — Статя сповняє вповні своє інформаційне завданє, а поміщенє єї при нагоді святкованя ювілею в широко читанім, німецькім, літературнім органі треба записати авторви за правдиву заслугу.

Те саме число згаданого двотижневника містить в собі також нарис з природи Ольги Кобилянської «Eine Schlacht». Битва зводиться на великих горах буковинських Карпат, а єї жертвою падають столітні дерева, що доси роскійно і спокійно росли у гурті. Та надходять люди-рубачі з сокирами і ланцями та пилами ріжуть молодших, будують з них вузку доріжку і по ній спускають найстарших, зрубаних велитів з таких вертепів, де ще нога людска передтим не станула. Відтак ті кльоци тягнуть коні аж до стації гірської залізничі, де їх наладовують і везуть до тартаку. Під пилою розпадають ся великанські тіла дерев на білі кльоци і тертиці. Їх складають під рахунком на вози залізничі, а на возах видіють таблички з написями: «До Батум!» А гори остали на місци обдерті, сухобокі, сумні і мовчаливі; і річка висохла і птахи не літають і звір десь скрив ся в пінших сторонах. Тільки чорні зґарища і зісохле галузе свідчать про страшне знищенє лісів новочасною експлоатацією.

Ціле оповіданє овіяне віддихом поезії. Велич природи змальована могутними чертами. Безпощадне знищенє буковинських лісів реліґійного фонду найшло тут характеристичний і поетичний опис. Притім характеризує авторка і люд гудульський, такий свьжий і безжурний, як ті постинані смереки. Він не чує навіть, що над ним висить така сама гроза...

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

В товаристві взаїмних убезпечєнь «Дністер» прибуло в місяці вересня с. р. 8.300 важних поліє на 3,743.895 зр. обезпеченої вартости з премією 34.321 зр. 94 кр. Від 1. січня отже до кінця вересня с. р. видано 48.878 важних поліє на суму 25,394.855 зр. з премією 219.177 зр. 51 кр.

Попереднього року за той сам час видано 40.201 важних поліє на суму 21,315.606 зр. з премією 182.394 зр. 08 кр.

Шкід було в вересні 94 випадків, межитим більші пожари в Торговиці повіта Товмацького [29 членів], в Книгиничах пов. Рогатинського [9 членів], в Коцурові пов. Бобрєцького [7 членів], в Микунинцях пов. Тернопільського [8 членів]. Разом всіх від початку року по конєць вересня 1898 було 576 шкід, з котрих 567 уже виплачено; одна шкода приключивши ся в останніх днях вересня находить ся в ліквідації, а 8 відшкодовань [в сумі загальній 1876 зр. 34 кр.], на разі вдержано до укінчення дождєнь судових.

Сума всіх тих шкід разом з коштами ліквідації вносіть brutto 157.801 зр. 87 кр. з чоґо відтрутивши часть реасекувану остає на власний рахунок 87.490 зр. 67 кр.

Фонд резервовий з днем 30. вересня с. р. вносіть 90.840 зр. 87 кр.

Львів, 10. вересня 1898.

Телеґрами.

Відень, 26. жовтня. На вчерашнім засіданю ради державної пос. Тянякевич інтерпелював міністра просьвіти в справі основаня руских гімназий і вставленя в державний бюджет позиції для руского президента, възглядно віцепрезидента галицької, шкільної ради краю.

Відень, 26. жовтня. Російський міністер заграничних справ ґр. Муравєв відїхав вчєра о год. 9½ до Ливадії.

Відень, 26. жовтня. Wien. Ztg. оповіщає: Цісар надав професорови львівського університету Др. Тадеєви Пілятови титул радника двору.

Прага, 26. жовтня. Коло 10.000 осіб зібрало ся перед ратушем, щоби урядити демонстрацію за отворенєм чеського університету на Моравії. На тім зборі промовляв також бурмістр Праги др. Подлішний.

Берлин, 26. жовтня. В Альтоні приарештувала поліція анархіста, парасольника Ольденбурґа, котрий заявив, що жеребом назначений замордувати цісаря Вільгельма, як буде повертав зі вєходу.

Льондон, 26. жовтня. З Єрусалима доносять що в Алеї і Яфі арештовано багато підозріних осіб. Жєнщинам зажазано появляти ся на улиці у воальках з осторожности перед перебраними анархістами.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Table with 4 columns: Poїзд, посп. особ., до Львова, відходить о годині; Poїзд, посп. особ., зі Львова, приходять о годині. It lists train schedules between Lviv and various cities like Ternopol, Krakow, and Lviv.

Замітка: Гога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рїзнять ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, 15) уділяє повенєнь в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Льві, лиця Галицка число 12. Замавляючим 5.000 туютоко равном опаковане і відсилка франко.

Дмитро Затурский

поручає своєю

робітню обуви мужескої, жіночої і для дїтий

у Львові, улиця Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Цїни умїрені. Замовленя з провінцій залагоджує відвортною почтою.

140

Веїякого рода

інструмента музичні

найдешевше в виключнім фабричнім складі

I. Капрала у Львові.

147 Цїнки даром. 21-24

Зміна льокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з улиці Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасїньского ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і виписочальня

заосмотрена в веїякі зняряди почавши від найбогатших до найскромнїйших. Цїлі урядженя для покоїв до спаня, салїонів, їдалень і др. — Меблї орїхові, ольхові, чорні, також залїзні і гнутї, зеркала і т. д.

Цїни низькі і сталі.

З поважанєм

В. Кавфман.

203 45-52 ул. Лукасїньского ч. 1

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої в картонї 35 кр., оправленої в полотно з хорощими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовленя з провінцій у автора ул. Зибликевича ч. 18, Львів.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Спеціалїст обуви непромакаючої власного винайденя!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамскої і для дїтий

у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсим Вп. Публику, що ви рабляє ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного винайденя, з всякого рода шкїр, як: Обуве мужеске і дамске, також чоботи з холявами тревалї, надмірно легкі і по цїнах дуже приступних. — Також прїймає до відновленя і направи кальовшї і плащї кавчуковї, всякі гумовї приряди як також залїваня обуви кавчуком. — Всякі замїсєві замовленя виконує в можливо як найкороттїм часї. — Дякуючи за дотеперїшнї ласкаві вагляди, і поручаючїсь на дальше, остаю з глибоким поважанєм

139 43-140

Іван Яримович.

Спеціалїст до направи кальовшї і плащї кавчукових.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

прїймає замовленя і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

впрот з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кїл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зї складів висилає: КАВУ по 5 кїл. посилках почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціалїнїсть по 12-20 франко ВІКО в 5 кїл. барилках по зр. 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Іншї товари по умїрених цїнах.

76-?

Галицїний Банк кредитовий

почавши від 1 лотого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповїдженєм,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповїдженєм,

а веї иншї находячі ся в обїгу 4 1/2% Асигнати касовї з 90-дневним виповїдженєм будуть опроцентованї почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповїдженя.

Львів, дня 31 сїчня 1890.

Дирекція.